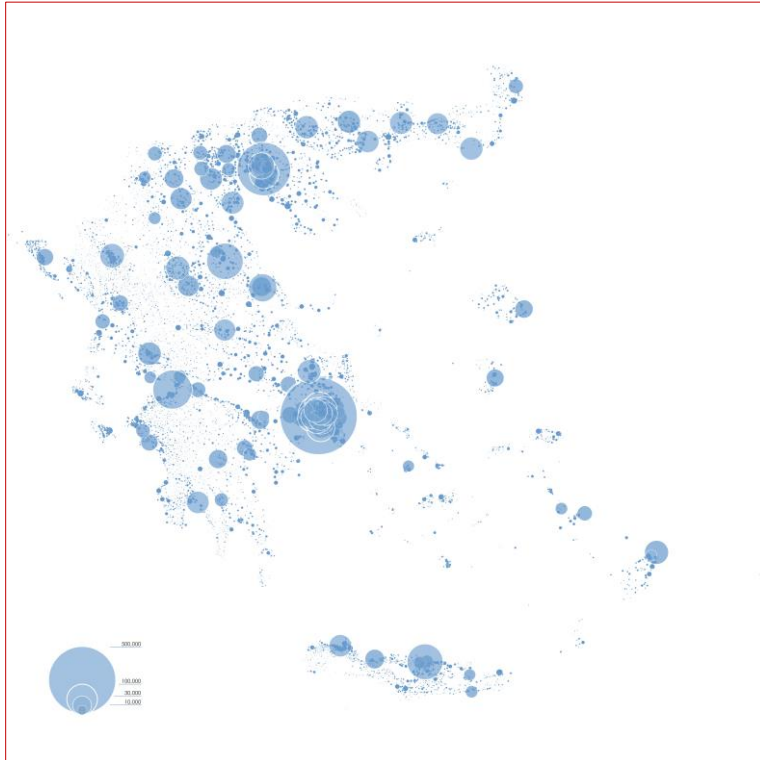

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

από τον Βασίλη Παππά

Η οντότητα «Οικισμός» αν και δεν αποτελεί από μόνη της μία διοικητική οντότητα αποτελεί αφενός τη βάση του διοικητικού συστήματος της χώρας, και εφ' ετέρου σύμφωνα μ' αυτή καθορίζεται, εν πολλοίς, ο τρόπος έκδοσης των οικοδομικών αδειών και ο όγκος δόμησης, ιδιαίτερα σημαντική παράμετρος για την χωρική ταυτότητα της χώρας. Παράλληλα η μελέτη της κατανομής του πληθυσμού στο επίπεδο των οικισμών προσφέρει μία πιο αναλυτική εικόνα από αυτή των μεγαλύτερων διοικητικών επιπέδων (Δήμοι, Περιφερειακές Ενότητες, κλπ).

Κατανομή του μόνιμου πληθυσμού της χώρας σε επίπεδο οικισμών (2011)

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) ορίζει ως αυτοτελή οικισμό: «Ένα σύνολο οικοδομών, οι οποίες γειτονεύουν και τα κτίρια των οποίων δεν απέχουν μεταξύ τους περισσότερο από διακόσια (200) μέτρα αν δεν υπάρχει εγκεκριμένο Σχέδιο Πόλεως και μέχρι χίλια (1000) μέτρα αν υπάρχει και περιλαμβάνουν δέκα (10) τουλάχιστον κατοικίες νοικοκυριών ή μία συλλογική κατοικία ή κατοικίες νοικοκυριών και συλλογικές κατοικίες στις οποίες μπορούν να κατοικήσουν κανονικά πενήντα (50) τουλάχιστον άτομα, ανεξάρτητα αν αυτά κατοικούν όλο το έτος ή μία μόνο ορισμένη εποχή». Ως αυτοτελείς οικισμοί ορίζονται και οι μικρονησίδες, ανεξάρτητα από τις ανωτέρω προϋποθέσεις. (ΕΣΥΕ., 2001)

Η χώρα μας σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ του 2011, είχε μόνιμο πληθυσμό 10.816.286 άτομα κατανεμημένα σε 13.554 οικισμούς, οργανωμένους διοικητικά σε 75 Περιφερειακές Ενότητες ή σε 325 Δήμους.

Οι πέντε μεγαλύτεροι οικισμοί είναι οι: Αθήναι (664.046), Θεσσαλονίκη (315.196), Πάτραι (167.446), Πειραιεύς (163.688) και Λάρισα (144.651), ενώ υπάρχουν και 827 οικισμοί με μηδενικό πληθυσμό. Επιπλέον 250 οικισμοί χαρακτηρίζονται ως Μονές (Ιερές Μονές, Μονές και Σκήτες) συνολικού

πληθυσμού 4.901 ατόμων, ενώ 476 οικισμοί ως νησίδες εκ των οποίων οι 40 είναι κατοικημένες με συνολικό πληθυσμό 3.253.

Η μεγάλη πλειοψηφία των οικισμών της χώρας, 9.082 ή ποσοστό 67,01%, βρίσκεται σε υψόμετρο κάτω των 400 μέτρων και στους οποίους αντιστοιχεί 89,67% του πληθυσμού. Στον αντίποδα καταγράφονται 348 οικισμοί (2,57%) οι οποίοι βρίσκονται σε υψόμετρο άνω των 1.000 μέτρων και στους οποίους αντιστοιχούν 32.659 άτομα (0,30%)

Από το σύνολο των οικισμών της χώρας, στους 42 μεγαλύτερους πληθυσμιακά (με μόνιμο πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των 50.000 ατόμων) αντιστοιχούν 4.150.089 άτομα. ή ποσοστό 38,37%, ενώ στους 144 μεγαλύτερους πληθυσμιακά οικισμούς (με μόνιμο πληθυσμό άνω των 10.000 ατόμων) αντιστοιχούν 6.566.584 άτομα ή ποσοστό 60,71% επί του συνολικού. Τέλος στους 520 μεγαλύτερους πληθυσμιακά οικισμούς (με μόνιμο πληθυσμό άνω των 2.000 ατόμων) αντιστοιχεί πληθυσμός 8.116.078 ατόμων ή ποσοστό 75,04% επί του συνολικού μόνιμου πληθυσμού της χώρας.

Με άλλα λόγια στη συντριπτική πλειοψηφία (96,16%) των οικισμών της χώρας, 13.034 από το σύνολο των 13.554, αντιστοιχεί μόλις το 24,96% του μόνιμου πληθυσμού της χώρας (ή 2.700.208 άτομα.).

Πηγές:

ΕΛΣΤΑΤ, Αποτελέσματα απογραφής πληθυσμού – κατοικιών, 2011
 ΕΣΥΕ, 2001. Έννοιες και ορισμοί απογραφής πληθυσμού–κατοικιών απογραφής 2001.

